

PSEUDODESINÈNCIES O VOCABLES MORFEMA
(teoria, praxi i autoavaluació)
2015

Pau Gilabert Barberà (GIDC ELECTRA)
pgilabert@ub.edu

PSEUDODESINÈNCIES O VOCABLES MORFEMA (teoria, praxi i autoavaluació)

Ens referim amb aquest mot a algunes paraules que tenen per si mateixes existència pròpia i separada, i que, tot sovint, formen part dels compostos grecs i llatins com a darrer element. Se'ls anomena també *vocables-morfemes*.

Exemples:

-ÀLGIA –ALGIA en castellà- < ἄλγος, ους, τό, dolor

. **Cardiàlgia** < καρδία, ίας, ή, cor + ἄλγος, ους, τό, dolor > **dolor al cor.**

. **Cefalàlgia** < κεφαλή, ής, ή, cap + ἄλγος, ους, τό, dolor > **dolor al cap.**

. **Gastràlgia** < γαστήρ, γαστρος, ή, estómac + ἄλγος, ους, τό, dolor > **dolor a l'estómac.**

. **Glosàlgia** < γλῶσσα, ης, ή, llengua + ἄλγος, ους, τό, dolor > **dolor a la llengua.**

-ARQUIA –ARQUÍA en castellà-, ARCA < ἀρχή, ής, ή, govern, poder

. **Etnarquia** < ἔθνος, ους, τό, grup, poble, raça + ἀρχή, ής, ή, govern > **govern o poder atribuït a certs sobirans orientals.**

. **Jerarquia** < ἱερός, ά, όν, sagrat + ἀρχή, ής, ή, govern, poder > **relació de primacia en el govern.**

. **Monarquia** < μόνος, η, ον, sol, únic + ἀρχή, ής, ή, govern, poder > **govern o sobirania d'un sola persona.**

-CRÀCIA –CRACIA en castellà- < κράτος, ους, τό, poder, autoritat, govern

. **Aristocràcia** < ἄριστος, η, ον, excel·lent, el millor + κράτος, ους, τό, poder, autoritat, govern > **poder en mans d'un grup minoritari, dels millors.**

. **Democràcia** < δῆμος, ου, ό, poble + κράτος, ους, τό, poder, autoritat, govern > **poder en mans del poble.**

. **Gerontocràcia** < γέρων, οντος, ό, vell, ancià + κράτος, ους, τό, poder, autoritat, govern > **poder en mans dels ancians.**

-FAG –FAGO en castellà-, FÀGIA –FAGIA en castellà- < φαγ, una de les arrels d'έσθίω, menjar, devorar.

. **Aerofàgia** < άήρ, άέρος, ή, aire + φαγ, arrel d'έσθίω, menjar, devorar > **deglutició d'aire.**

. **Antropofàgia** < άνθρωπος, ου, ό, home (espècie) + φαγ, arrel d'έσθίω, menjar, devorar > **habitud de menjar carn humana, canibalisme.**

. **Creofàgia** < κρέας, ατος, τό, carn + φαγ, arrel d'έσθίω, menjar, devorar > **habitud de menjar carn.**

-FÍLIA, FIL –FILIA, FILO en castellà- < φίλία, ίας, ή, amistat, afecte < φιλέω, estimar

. **Bibliofília** < βιβλίον, ου, τό, llibre + φίλία, ίας, ή, amistat, afecte > **afició als llibres, esp. la que consisteix a col·leccionar o publicar llibres preciosos, rars**

. **Cinèfil** < κινέω, moure + φίλία, ίας, ή, amistat, afecte > **persona afeccionada al cinema**

. **Hemofília** < αίμα, ατος, τό, sang + φίλία, ίας, ή, amistat, afecte > **malaltia hereditària lligada al sexe caracteritzada per una tendència a les hemorràgies abundants i difícils de contenir**

. **Fotòfil** < φώς, φωτός, τό, llum + φίλία, ίας, ή, amistat, afecte > **dit de l'organisme que viu en condicions d'elevada lluminositat**

-FÒBIA –FOBIA en castellà- < φοβοῦμαι, tenir por, témer

. **acrofòbia** < άκρος, α, ον, alt, extrem + φοβοῦμαι, tenir por, témer > **aversió als llocs elevats**

. **agorafòbia** < άγορά, άς, ή, plaça + φοβοῦμαι, tenir por, témer > **aversió als espais oberts, als llocs públics, a estar enmig d'una multitud**

. **al·lofòbia** < ἄλλος, ους, τό, dolor + φοβοῦμαι, tenir por, témer > **aversió al dolor**

. **aracnofòbia** < ἀράχνη, ης, ή, aranya + φοβοῦμαι, tenir por, témer > **aversió a les aranyes**

-FON-FONO en castellà- < φωνή, ης, ή, so

. **Megàfon** < μέγας, μεγάλη, μέγα, gran + φωνή, ης, ή, so > **aparell format per una botzina cònica i una embocadura, que serveix per a reforçar sons, esp. la veu, i transmetre'ls a distància**

. **Micròfon** < μικρός, ά, όν, petit + φωνή, ης, ή, so > **aparell que actua com un transductor electroacústic i converteix les ones sonores en senyals elèctrics**

. **Telèfon** < τηλε, lluny + φωνή, ης, ή, so > **aparell per a comunicar-se oralment a distància que consta d'un dispositiu per a seleccionar el destinatari, d'un transmissor i d'un receptor que permeten establir una comunicació dúplex**

-GÀMIA, GAM –GAMIA, GAMO en castellà- < γάμος, ου, ό, matrimoni, unió

. **Bigàmia** < bis (llatí), dos + γάμος, ου, ό, matrimoni, unió > **estat o qualitat de bigam (bigam = que està casat amb dues persones simultàniament**

. **Fanerògam** < φανερός, ά, όν, visible, patent + γάμος, ου, ό, matrimoni, unió > **que té els òrgans de la reproducció visibles (oposat a criptògam)**

. **Endogàmia** < ἔνδον, dins + γάμος, ου, ό, matrimoni, unió > **reproducció entre individus de la mateixa població o localitat**

. **Monogàmia** < μόνος, η, ον, sol, únic + γάμος, ου, ό, matrimoni, unió > **estat o qualitat de monògam (monògam = que està casat o aparellat amb una sola persona)**

-GÈNIA –GENIA en castellà-, GENÈSIA –GENESIA en castellà-, GÈNESI –GÉNESIS en castellà-, GEN < γένος, ους, τό, origen, formació

. **Biogènia** < βίος, ου, ό, + γένος, ους, τό, origen, formació > **generació d'un ésser viu.**

. **Eugenèsia** < εὖ, bé + γένεσις, εως, ή, gènesi > **branca de la medicina que estudia els factors socialment controlables que poden augmentar o disminuir les qualitats racials de les generacions futures.**

. **Exogen** < ἔξ, fora + γεννάω, generar, fer créixer > **que creix per addició de capes exteriors.**

-GON –GONO en castellà- < γωνία, ίας, ή, angle, cantó

. **Decàgon** < δέκα, deu + γωνία, ίας, ή, angle, cantó > **polígon de deu angles i deu costats**

. **Heptàgon** < ἑπτά, set + γωνία, ίας, ή, angle, cantó > **polígon de set angles i set costats**

. **Hexàgon** < ἕξ, sis + γωνία, ίας, ή, angle, cantó > **polígon de sis angles i sis costats**

. **Pentàgon** < πέντε, cinc + γωνία, ίας, ή, angle, cantó > **polígon de cinc angles i cinc costats**

-GRAFIA –GRAFÍA en castellà-, GRAF –GRAFO en castellà- < γραφή, ής, ή, escriptura, descripció < γράφω, escriure

. **Anemografia** < ἄνεμος, ου, ό, vent + γραφή, ής, ή, escriptura, descripció > **estudi o descripció escrita de les variacions d'intensitat del vent.**

. **Arteriografia** < ἀρτερία, ίας, ή, artèria + γραφή, ής, ή, escriptura, descripció > **estudi o descripció escrita de les artèries.**

. **Autobiografia** < αὐτός, ή, ό, ell mateix + γραφή, ής, ή, escriptura, descripció > **biografia o descripció escrita de la vida d'una persona feta per ella mateixa.**

. **Autògraf** < αὐτός, ή, ό, ell mateix + γραφή, ής, ή, escriptura, descripció > **escrit de la pròpia mà de l'autor.**

. **Barògraf** < βαρύς, εἶα, ύ, pesat, greu + γραφή, ἦς, ή, escriptura, descripció > **baròmetre o enregistrament escrit de les variacions de la pressió atmosfèrica.**

. **Bibliografia** < βιβλίον, ου, τό, llibre + γραφή, ἦς, ή, escriptura, descripció > **relació escrita de llibres.**

. **Biografia** < βίος, ου, ό, vida + γραφή, ἦς, ή, escriptura, descripció > **història escrita de la vida d'algú**

-GRAMA < γράμμα, ατος, τό, dibuix, pintura, incipció

. **Cardiograma** < καρδία, ίας, ή, cor + γράμμα, ατος, τό, dibuix, pintura, incipció > **representació gràfica obtinguda amb el cardiògraf (cardiògraf = aparell per enregistrar gràficament l'activitat del cor)**

. **Heliograma** < ήλιος, ου, ό, sol + γράμμα, ατος, τό, dibuix, pintura, incipció > **transmissió de l'heliògraf (heliògraf = aparell per a fer fotografies del sol)**

. **Pentagrama** < πέντε, cinc + γράμμα, ατος, τό, dibuix, pintura, incipció > **conjunt de les cinc ratlles paral·leles i equidistants sobre les quals s'escriu la música**

. **Telegrama** < τήλε, lluny + γράμμα, ατος, τό, dibuix, pintura, incipció > **despatx transmès pel telègraf (telègraf = aparell per a transmetre missatges a llarga distància per mitjà de senyals convinguts)**

-LATRA, LATRIA –LATRÍA en castellà- < λατρεία, ίας, ή, servei, ritu, culte, adoració

. **Demonòlatra** < δαίμων, ονος, ό, esperit, divinitat inferir + λατρεία, ίας, ή, servei, ritu, culte, adoració > **que adora el dimoni**

. **Egòlatra** < ἐγώ, jo, pron. pers. de priemra persona + λατρεία, ίας, ή, servei, ritu, culte, adoració > **afectat d'egolatria (egolatria = adoració, amor excessiu de si mateix)**

. **Idolatria** < εἶδωλον, ου, τό, ídol + λατρεία, ίας, ή, servei, ritu, culte, adoració > **adoració d'ídols**

-LOGIA –LOGÍA en castellà- < λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència

. **Agrologia** < ἀγρός, ου, ό, camp + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència

> **estudi de les terres en les seves relacions amb l'agricultura.**

. **Antropologia** < ἄνθρωπος, ου, ό, home (espècie) + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **part de la història natural que tracta de l'home.**

. **Arqueologia** < ἀρχή, ης, ή, principi + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **ciència de les coses antigues.**

. **Astrologia** < ἀστήρ, έρος, ό, astre + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **pseudociència que tracta de les influències dels astres en els destins dels homes i de la predicció d'esdeveniments terrestres per la seva posició i aspecte.**

. **Enologia** < οἶνος, ου, ό, vi + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **tècnica de la preparació, el millorament i la conservació dels vins i de l'anàlisi i l'estudi de cadascun dels seus components.**

-MÀNCIA –MANCIA en castellà- < μαντεία, ίας, ή, endevinació

. **Aeromància** < ἀήρ, ἀέρος, ή, aire + μαντεία, ίας, ή, endevinació > **endevinació per la inspecció de l'aire**

. **Geomància** < γῆ, γῆς, ή, terra + μαντεία, ίας, ή, endevinació > **endevinació per la inspecció de la terra**

. **Oniromància** < ὄνειρος, ου, ό, somni + μαντεία, ίας, ή, endevinació > **endevinació per la inspecció dels somnis**

. **Ornitomància** < ὄρνις, ιθος, ό, au, ocell + μαντεία, ίας, ή, endevinació > **endevinació per la inspecció del vol dels ocells**

-MANIA –en castellà MANÍA- < μανία, ας, ή, follia, furor

. **Bibliomania** < βιβλίον, ου, τό, llibre + μανία, ίας, ή, follia, furor > **desig intens i immoderat de posseir molts llibres.**

- . **Cleptomania** < κλέπτω, robar + μανία, ίας, ή, follia, furor > **propensió patològica a robar.**
- . **Dipsomania** < δίψα, ης, ή, set + μανία, ίας, ή, follia, furor > **tendència irresistible a l'abús de la beguda.**
- . **Erotomania** < ἔρωσ, ωτος, ό, desig, amor + μανία, ίας, ή, follia, furor > **exageració patològica de l'impuls sexual.**

-METRE –METRO en castellà-, METRIA –METRÍA en castellà- < μέτρον, ου, τό, metre, mesura

- . **Actinòmetre** < ἀκτίς, ἴνος, ή, raig solar + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **aparell per a mesurar els efectes actínics d'una radiació.**
- . **Anemometria** < ἄνεμος, ου, ό, vent + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **conjunt de tècniques de mesura de les característiques dinàmiques de l'aire.**
- . **Antropometria** < ἄνθρωπος, ου, ό, home (espècie) + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **branca de l'antropologia que estudia les mesures de les diferents parts del cos humà i determina les seves proporcions.**
- . **Areòmetre** < ἀήρ, ἀέρος, ή, aire + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **aparell per a mesurar la densitat de l'aire i d'altres gasos.**
- . **Baròmetre** < βαρύς, εἶα, ύ, pesat, greu + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **aparell per a mesurar la pressió atmosfèrica.**
- . **Cronòmetre** < χρόνος, ου, ό, temps + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **aparell per a mesurar el temps amb precisió.**

-MORF –MORFO en castellà- < μορφή, ῆς, ή, forma

- . **Actinomorf** < ἀκτίς, ἴνος, ή, raig o radiació de llum + μορφή, ῆς, ή, forma > **dit de l'òrgan que té simetria radial**
- . **Amorf** < α privativa + μορφή, ῆς, ή, forma > **sense forma determinada**
- . **Antropomorf** < ἄνθρωπος, ου, ό, home, ésser humà + μορφή, ῆς, ή, forma > **que té la figura d'home**

. **Isomorf** < ἴσος, η, ον, igual + μορφή, ῆς, ῆ, forma > **que té la mateixa forma**

-**NOMIA –NOMÍA** en castellà- < νόμος, ου, ό, llei, norma, regla.

Agronomia < ἀγρός, οῦ, ό, camp + νόμος, ου, ό, llei, norma, regla > **conjunt de coneixements aplicables al conreu de les terres.**

. **Astronomia** < ἄστρον, ου, τό, astre + νόμος, ου, ό, llei, norma, regla > **ciència dels astres.**

. **Autonomia** < αὐτός, ή, ό, ell mateix + νόμος, ου, ό, llei, norma, regla > **facultat de governar-se per lleis pròpies.**

-**OIDE –també en castellà-** < εἶδος, ους, τό, visió, aspecte > **“semblant a”**

. **Androide** < ἀνήρ, ἀνδρός, ό, home + εἶδος, ους, τό, visió, aspecte > **semblant a l'home**

. **Asteroide** < ἀστήρ, ἀστέρος, ό, astre + εἶδος, ους, τό, visió, aspecte > **semblant a un astre**

. **Dendroide** < δένδρον, ου, τό, arbre + εἶδος, ους, τό, visió, aspecte > **en forma d'arbre**

. **Rizoide** < ῥίζα, ης, ή, arrel + εἶδος, ους, τό, visió, aspecte > **en forma d'arrel**

-**ORAMA –també en castellà-** < ὄραμα, ατος, τό, visió, espectacle < ὁράω, veure

. **Ciclorama** < κύκλος, ου, ό, cercle + ὄραμα, ατος, τό, visió, espectacle > **peça de la decoració teatral consistent en un fons semicilíndric de color neutre o blanc sobre el qual hom pot projectar llum**

. **Cosmorama** < κόσμος, ου, ό, món + ὄραμα, ατος, τό, visió, espectacle > **exhibició de vistes de diferents parts del món**

. **Diorama** < διά, a través + ὄραμα, ατος, τό, visió, espectacle > **representació pictòrica que combina pintures transparents i opaques sobre una superfície**

transparent i, amb combinació de llums, produeix efectes de realitat i moviment

-PATIA –PATÍA en castellà-, PATA < πάθος, ους, τό, dolor, passió, torbació

. **Cardiòpata** < καρδία, ίας, ή, cor + πάθος, ους, τό, dolor, passió, torbació > **persona afectada de cardiopatia (cardiopatia = qualsevol de les malalties del cor)**

. **Frenopatia** < φρήν, φρενός, ή, ment, raó + πάθος, ους, τό, dolor, passió, torbació > **psiquiatria**

. **Psicòpata** < ψυχή, ής, ή, ànima, ment + πάθος, ους, τό, dolor, passió, torbació > **persona afectada de psicopatia (psicopatia = malaltia psíquica en general)**

. **Neuropatia** < νεῦρον, ου, τό, nervi + πάθος, ους, τό, dolor, passió, torbació > **malaltia del sistema nerviós**

-PODE–PODO en castellà- < πούς, ποδός, ό, peu

. **Cefalòpode** < κεφαλή, ής, ή, cap + πούς, ποδός, ό, peu > **mol·lusc que té al cap una sèrie de tentacles proveïts de xucladors prènsils.**

. **Gasteròpode** < γαστήρ, στρός, ή, estómac + πούς, ποδός, ό, peu > **classe de mol·luscs que tenen en el ventre un peu carnós per mitjà del qual avancen arrossegant-se, generalment proveïts d'una closca univalva.**

. **Octòpede** < όκτώ, vuit + πούς, ποδός, ό, peu > **que té vuit potes**

. **Amfípode** < άμφί, a les dues bandes + πούς, ποδός, ό, peu > **que té potes a una banda i a l'altra**

-POLIS, POLI < πόλις, εως, ή, ciutat

. **Acròpolis o acròpoli** < άκρος, α, ον, alt, extrem + πόλις, εως, ή, ciutat > **la part més alta i fortificada d'una ciutat grega.**

. **Metròpoli** < μήτηρ, μητροός, ή, mare + πόλις, εως, ή, ciutat > **ciutat principal o mare d'una contrada, d'un Estat.**

-RRÀGIA –RRAGIA en castellà- < ῥαγή, ῥῆς, ῥή, esquerda, fissura < ῥήγνυμι, trencar, partir, rompre, rebentar

. **Rinorràgia** < ῥίς, ῥινός, ῥή, nas + ῥαγή, ῥῆς, ῥή, esquerda, fissura < ῥήγνυμι, trencar, partir, rompre, rebentar > **hemorràgia de la mucosa nasal**

. **Hemorràgia** < αἷμα, ατος, τό, sang + ῥαγή, ῥῆς, ῥή, esquerda, fissura < ῥήγνυμι, trencar, partir, rompre, rebentar > **ruptura o flux d'un vas sanguini**

. **Blenorràgia** < βλέννος, ου, ό, mucositat + ῥαγή, ῥῆς, ῥή, esquerda, fissura < ῥήγνυμι, trencar, partir, rompre, rebentar > **irritació de les mucoses dels òrgans sexuals**

. **Menorràgia** < μήν, μηνός, ό, mes + ῥαγή, ῥῆς, ῥή, esquerda, fissura < ῥήγνυμι, trencar, partir, rompre, rebentar > **hemorràgia menstrual excessiva de la dona**

-RREA < ῥοία, ίας, ῥή, flux, corrent < ῥέω, fluir, córrer

. **Diarrea** < δια, a través + ῥοία, ίας, ῥή, flux, corrent > **evacuació de femta de consistència fluida, sovint líquida, que es produeix amb més freqüència de l'habitual**

. **Otorrea** < οὖς, ώτός, τό, orella + ῥοία, ίας, ῥή, flux, corrent > **flux purulent de l'orella**

. **Gonorrea** < γόνος, ου, ό, generació + ῥοία, ίας, ῥή, flux, corrent > **flux purulent de la uretra**

. **Logorrea** < λόγος, ου, ό, paraula + ῥοία, ίας, ῥή, flux, corrent > **impuls irresistible de parlar**

-SCÒPIA –SCOPIA en castellà-, SCOPI –SCOPIO en castellà-, SCOP < σκοπέω, veure, observar, examinar

. **Aeroscòpia** < ἀήρ, ἀέρος, ῥή, aire + σκοπέω, veure, observar, examinar > **ciència que estudia l'atmosfera.**

. **Anemoscopi** < ἄνεμος, ου, ό, vent + σκοπέω, veure, observar, examinar > **aparell per a indicar la direcció del vent.**

. **Barosci** < βαρύς, εἶα, ύ, pesat, greu + σκοπέω, veure, observar, examinar > **aparell per a demostrar la pèrdua de pes dels objectes dins l'aire.**

. **Calidosci** < καλός, ή, όν, bell, formós + σκοπέω, veure, observar, examinar > **instrument òptic, cilíndric, en el fons del qual hi ha fragments de vidre de color i miralls disposats de manera que apareix a la vista una figura de simetria radiada de múltiples colors que varia il·limitadament en agitar-lo.**

-**TAFI –TAFIO en castellà-** < τάφος, όυ, ό, tomba, sepultura < θάπτω, enterrar, inhumar

. **Epitafi** < επί, damunt de + τάφος, όυ, ό, tomba, sepultura > **inscripció sepulcral**

-**TÈCNIA –TECNIA en castellà-** < τέχνη, ης, ή, art, tècnica

. **Hidrotècni**a < ύδωρ, ατος, τό, aigua + τέχνη, ης, ή, art, tècnica > **tècnica per a utilitzar les aigües.**

. **Heliotècni**a < ήλιος, ου, ό, sol > **tècnica per a utilitzar l'energia solar**

. **Psicotècni**a < ψυχή, ης, ή, ànima, ment + τέχνη, ης, ή, art, tècnica > **branca de la psicologia experimental dedicada a examinar i valorar les actituds, les aptituds i les formes de comportament d'un individu o d'una col·lectivitat.**

. **Fitotècni**a < φυτόν, ου, τό, planta, arbre + τέχνη, ης, ή, art, tècnica > **part de l'agronomia que tracta de la plantació i de la multiplicació de les plantes de conreu**

- **TERÀPIA –en castellà TERAPIA-** < θεραπεία, ίας, ή, cura, tractament < θεραπεύω, tenir cura de, tractar, atendre

. **fisioteràpia** < φύσις, εως, ή, naturalesa + θεραπεία, ίας, ή, cura, tractament > **ús terapèutic dels agents físics naturals: aire, aigua, fred, calor, etc.**

. **fitoteràpia** < φυτόν, οὔ, τό, planta, brot, vegetal, + θεραπεία, ίας, ή, cura, tractament > **branca de la medicina que empra les plantes amb propietats terapèutiques per a guarir determinades afeccions**

. **fototeràpia** < φῶς, φωτός, τό, llum + θεραπεία, ίας, ή, cura, tractament > tractament que empra les radiacions electromagnètiques actíniques o solars. La llum aplicada pot ser la radiació visible, els infrarojos o la llum ultravioleta

. **helioteràpia** < ήλιος, ου, ό, sol + θεραπεία, ίας, ή, cura, tractament > tractament mitjançant l'exposició de la totalitat o d'una part del cos als raigs solars

-ΤΪΡΙΑ -ΤΙΡΙΑ en castellà-, ΤΙΡ -ΤΙΡΟ en castellà- < τύπος, ου, ό, figura, model

. **Estereotípia** < στερεός, εά, εόν, sòlid, rígid, massís + τύπος, ου, ό, figura, model > tècnica auxiliar de tipografia per a reproduir motlles de tipus o de gravats (estereotip: planxa de metall tipogràfic obtinguda amb un motlle que és l'empremta d'una o més planes compostes amb caràcters mòbils).

. **Cromotípia** < χρωμα, ατος, τό, color + τύπος, ου, ό, figura, model > tècnica d'impressió tipogràfica en color

. **Heliotípia** < ήλιος, ου, ό, sol + τύπος, ου, ό, figura, model > art de transportar la pel·lícula fotogràfica sobre la planxa o el cilindre impressors

-ΤΟΜΙΑ -ΤΟΜΪΑ en castellà- < τομή, ης, ή, tall

. **Arteriotomia** < αρτηρία, ίας, ή, artèria + τομή, ης, ή, tall > **incisió quirúrgica d'una artèria.**

. **Flebotomia** < φλέψ, φλεβός, ή, vena + τομή, ης, ή, tall > **incisió quirúrgica d'una vena.**

. **Hepatotomia** < ήπαρ, ατος, τό, fetge + τομή, ης, ή, tall > **incisió quirúrgica en el fetge.**

. **Raquitomia** < ῥάχις, ιος, ή, espina dorsal > + τομή, ής, ή, tall > **incisió quirúrgica en el conducte de l'espina dorsal**

PSEUDODESINÈNCIES O VOCABLES MORFEMA (exercici):

-ÀLGIA –ALGIA en castellà- < ἄλγος, ους, τό, dolor

- . Miàlgia <
- . Neuràlgia <
- . Odontàlgia <
- . Otàlgia <
- . Pleuràlgia <

-ARQUIA –ARQUÍA en castellà-, ARCA < ἀρχή, ἦς, ἡ, govern

- . Monarca <
- . Oligarquia <
- . Oligarca <
- . Patriarca <
- . Poliarquia <
- . Tetrarquia <

-CRÀCIA –CRACIA en castellà- < κράτος, ους, τό, poder, autoritat, govern

- . Ginecocràcia <
- . Mesocràcia <
- . Plutocràcia <
- . Teocràcia <

-FAG –FAGO en castellà-, FÀGIA –FAGIA en castellà- < φαγ, una de les arrels d'ἐσθίω, menjar, devorar

- . Disfàgia <
- . Fitòfag <
- . Galactòfag <
- . Hematòfag <
- . Ofiòfag <

. Sarcòfag <

. Sitòfag <

-FÍLIA, FIL –FILIA, FILO en castellà- < φίλια, ίας, ή, amistad, afecte < φιλέω,
estimar

. Necrofília <

. Hidròfil <

. Pedofília <

. Xenòfil <

-FÒBIA –FOBIA en castellà- < φοβούμαι, tenir por, témer

. bibliofòbia <

. cinofòbia <

. cleptofòbia <

. coprofòbia <

-FON–FONO en castellà- < φωνή, ής, ή, so

. Xilòfon <

. Homòfon <

. Àfon <

. Magnetòfon <

-GÀMIA, GAM –GAMIA, GAMO en castellà- < γάμος, ου, ό, matrimoni,
unió

. Poligàmia <

. Criptògam <

. Heterògam <

. Exogàmia <

**-GÈNIA –GENIA en castellà-, GENÈSIA –GENESIA en castellà-, GÈNESI –
GÉNESIS en castellà-, GEN < γένος, ους, τό, origen, formació**

- . Filogènesi <
- . Histogènia <
- . Orogènesi <
- . Partenogènesi <
- . Patogen <

-GON –GONO en castellà- < γωνία, ίας, ή, angle, cantó

- . Polígon <
- . Octàgon <
- . Isògon <
- . Trígon <

**-GRAFIA –GRAFÍA en castellà-, GRAF –GRAFO en castellà- < γραφή, ής, ή,
escriptura, descripció**

- . Cal·ligrafia <
- . Cinematografia <
- . Coreografia <
- . Cosmografia <
- . Fotografia <
- . Geografia <
- . Hidrografia <
- . Historiografia <
- . Iconografia <
- . Litografia <
- . Orografia <
- . Ortografia <
- . Paleografia <

. Taquigrafia <

. Telegrafia <

. Tipografia <

. Topografia <

-GRAMA < γράμμα, ατος, τό, dibuix, pintura, incipció

. Ideograma <

. Electroencefalograma <

. Fotograma <

. Diagrama <

-LATRA, LATRIA –LATRÍA en castellà- < λατρεία, ίας, ή, servei, ritu, culte, adoració

. Zoòlatra <

. Iconolatria <

-LOGIA –LOGÍA en castellà- < λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència

. Axiologia <

. Bacteriologia <

. Cosmologia <

. Dendrologia <

. Escatologia <

. Etologia <

. Farmacologia <

. Genealogia <

. Histologia <

. Ictiologia <

. Microbiologia <

. Necrologia <

- . Ornitologia <
- . Paleontologia <
- . Semiologia <
- . Teleologia <
- . Tocologia <

-MÀNCIA –MANCIA en castellà- < μαντεία, ίας, ή, endevinació

- . Piromància <
- . Hidromància <
- . Quiromància <

-MANIA –en castellà *MANÍA*- < μανία, ας, ή, follia, furor

- . Megalomania <
- . Mitomania <
- . Nosomania <
- . Oligomania <
- . Toxicomania <

-METRE –*METRO* en castellà-, *METRIA* –*METRÍA* en castellà- < μέτρον, ου, τό, metre, mesura

- . Fotometria <
- . Geometria <
- . Hidrometria <
- . Higròmetre <
- . Paràmetre <
- . Taxímetre <
- . Termòmetre <
- . Uranometria <

-MORF –MORFO en castellà- < μορφή, ῆς, ῆ, forma

. Polimorf <

. Dimorf <

. Cigomorf <

-NOMIA –NOMÍA en castellà- < νόμος, ου, ό, llei, norma, regla.

. Economia <

. Ergonomia <

. Fisonomia <

. Gastronomia <

. Taxonomia <

-OIDE –també en castellà- < είδος, ους, τό, visió, aspecte > “semblant a”

. Antropoide <

. Esferoide <

. Trapezoide <

**-ORAMA –també en castellà- < όραμα, ατος, τό, visió, spectacle < όράω,
veure**

. Georama <

. Neorama <

. Panorama <

-PATIA –PATÍA en castellà-, PATA < πάθος, ους, τό, dolor, passió, torbació

. Ludòpata <

. Osteopatia <

. Al·lòpata <

-PODE –PODO en castellà- < πούς, ποδός, ό, peu

. Miriàpodes <

. Àpode <

. Decàpode <

. Sauròpode <

-POLIS, POLI < πόλις, εως, ή, ciutat

. Necròpolis <

. Megalòpolis <

-RRÀGIA –RRAGIA en castellà- < ραγή, ῆς, ή, esquerda, fissura < ρήγνυμι, trencar, partir, rompre, rebentar

. Broncorràgia <

. Otorràgia <

. Metrorràgia <

-RREA < ροία, ίας, ή, flux, corrent < ρέω, fluir, córrer

. Menorrea <

. Rinorrea <

. Gastrorrea <

. Dacriorrea <

-SCÒPIA –SCOPIA en castellà-, SCOPI –SCOPIO en castellà-, SCOP < σκοπέω, veure, observar, examinar

. Dactiloscòpia <

. Electroscòpia <

. Estetoscopi <

. Hidroscòpia <

. Horòscop <

- . Litoscopi <
- . Microscopi <
- . Necroscòpia <
- . Telescopi <

-TAFI –TAFIO en castellà- < τάφος, όυ, ό, tomba, sepultura < θάπτω, enterrar, inhumar

- . Cenotafi <

-TÈCNIA –TECNIA en castellà- < τέχνη, ης, ή, art, tècnica

- . Mnemotècnia <
- . Pirotècnia <
- . Aerotècnia <
- . Zootècnia <

- TERÀPIA –en castellà TERAPIA- < θεραπεία, ίας, ή, cura, tractament < θεραπεύω, tenir cura de, tractar, atendre

- . hidroteràpia <
- . litoteràpia <
- . magnetoteràpia <
- . musicoteràpia <

-ΤÍPIA –TIPIA en castellà-, TIP –TIPO en castellà- < τύπος, ου, ό, figura, model

- . Prototip <
- . Quirotípia <
- . Al·lotípia <

-TOMIA –TOMÍA en castellà- < τομή, ῆς, ῆ, tall

. Histotomia <

. Litotomia <

. Nefrectomia <

. Pielotomia <

Comprova ara si has comès errors amb el solucionari següent:

-ÀLGIA –ALGIA en castellà- < ἄλγος, ους, τό, dolor

. **Miàlgia** < μῦς, μύος, ό, múscul + ἄλγος, ους, τό, dolor > **dolor als músculs.**

. **Neuràlgia** < νεῦρον, ου, τό, nervi + ἄλγος, ους, τό, dolor > **dolor als nervis.**

. **Odontàlgia** < ὀδούς, ὀδόντος, ό, dent + ἄλγος, ους, τό, dolor > **dolor a les dents.**

. **Otàlgia** < οὖς, ώτός, τό, orella + ἄλγος, ους, τό, dolor > **dolor a les orelles.**

. **Pleuràlgia** < πλευρόν, οῦ, τό, pleura + ἄλγος, ους, τό, dolor > **dolor a la pleura (pleura: qualsevol de les membranes seroses, una a cada costat de pit, que recobreixen les parets de la cavitat toràcica, els pulmons i el diafragma).**

-ARQUIA –ARQUÍA en castellà-, ARCA < ἀρχή, ἦς, ή, govern, poder

. **Monarca** < μόνος, η, ον, sol, únic + ἀρχή, ἦς, ή, govern, poder > **sobirà d'una monarquia.**

. **Oligarquia** < ὀλίγος, η, ον, poc + ἀρχή, ἦς, ή, govern, poder > **govern en mans d'un grup reduït de persones.**

. **Oligarca** < ὀλίγος, η, ον, poc + ἀρχή, ἦς, ή, govern, poder > **qualsevol dels individus que componen una oligarquia.**

. **Patriarca** < πατήρ, πατρός, ό, pare + ἀρχή, ἦς, ή, govern, poder > **home que és cap de família.**

. **Poliarquia** < πολύς, πολλή, πολύ, molt + ἀρχή, ἦς, ή, govern, poder > **govern de molts.**

. **Tetrarquia** < τέτταρες, α, quatre + ἀρχή, ἦς, ή, govern, poder > **govern de quatre persones.**

-CRÀCIA –CRACIA en castellà- < κράτος, ους, τό, poder, autoritat, govern

. **Ginecocràcia** < γυνή, γυναικός, ή, dona + κράτος, ους, τό, poder, autoritat, govern > **govern en mans de les dones.**

. **Mesocràcia** < μέσος, η, ον, mig + κράτος, ους, τό, poder, autoritat, govern >
govern en mans de la classe mitjana.

. **Plutocràcia** < πλοῦτος, ου, ό, riquesa + κράτος, ους, τό, poder, autoritat, govern > **govern en mans dels rics.**

. **Teocràcia** < θεός, οῦ, ό, déu + κράτος, ους, τό, poder, autoritat, govern >
govern exercit directament per la divinitat; govern exercit pels sacerdots com a representants de la divinitat.

-FAG –FAGO en castellà-, FÀGIA –FAGIA en castellà- < φαγ, arrel d'έσθίω, menjar, devorar

. **Disfàgia** < δυσ-, difícil + φαγ, arrel d'έσθίω, menjar, devorar > **dificultat de deglutir.**

. **Fitòfag** < φυτόν, οῦ, τό, planta + φαγ, arrel d'έσθίω, menjar, devorar > **que s'alimenta de plantes.**

. **Galactòfag** < γάλα, ακτος, τό, llet + φαγ, arrel d'έσθίω, menjar, devorar > **que s'alimenta de llet.**

. **Hematòfag** < αἷμα, ατος, τό, sang + φαγ, arrel d'έσθίω, menjar, devorar > **que s'alimenta de sang.**

. **Ofiòfag** < ὄφις, εως, ό, serpent + φαγ, arrel d'έσθίω, menjar, devorar > **que s'alimenta se serpants.**

. **Sarcòfag** < σάρξ, σαρκός, ή, carn + φαγ, arrel d'έσθίω, menjar, devorar > **que es menja la carn, referit a l'arca, originàriament de pedra, que conté el cos d'un difunt.**

. **Sitòfag** < σῖτος, ου, ό, blat + φαγ, arrel d'έσθίω, menjar, devorar > **que s'alimenta de blat.**

-FÍLIA, FIL –FILIA, FILO en castellà- < φίλία, ίας, ή, amistat, afecte < φιλέω, estimar

. **Necrofília** < νεκρός, ά, όν, mort + φίλία, ίας, ή, amistat, afecte > **atracció pels morts**

. **Hidròfil** < ύδωρ, ύδατος, τό, aigua + φίλία, ίας, ή, amistat, afecte > **que absorbeix l'aigua; per exemple: cotó hidròfil. Que viu dins o vora l'aigua**

. **Pedofília** < παῖς, παιδός, ό, ή, nen + φίλία, ίας, ή, amistat, afecte > **amor sensual d'un adult per impúbbers d'ambdós sexes**

. **Xenòfil** < ξένος, η, ον, estranger + φίλία, ίας, ή, amistat, afecte > **que sent simpatia pels estrangers**

-FÒBIA –FOBIA en castellà- < φοβοῦμαι, tenir por, témer

. **bibliofòbia** < βιβλίον, ου, τό, llibre + φοβοῦμαι, tenir por, témer > **aversió als llibres**

. **cinofòbia** < κῦων, κυνός, ό, gos + φοβοῦμαι, tenir por, témer > **aversió als gossos**

. **cleptofòbia** < κλέπτω, robar + φοβοῦμαι, tenir por, témer > **por obsessiva a ésser robat**

. **coprofòbia** < κόπρος, ου, ή, excrement + φοβοῦμαι, tenir por, témer > **aversió als excrements**

-FON–FONO en castellà- < φωνή, ής, ή, so

. **Xilòfon** < ξύλον, ου, τό, fusta + φωνή, ής, ή, so > **instrument musical que consisteix en una sèrie de barres de fusta de llargàries diverses, que es toca colpejant-les amb dos martells de fusta o fregant-les, i cadascuna dóna una nota diferent**

. **Homòfon** < όμοιος, α, ον, igual + φωνή, ής, ή, so > **dit de dos o més mots diferents que es pronuncien de la mateixa manera, que tenen el mateix so i diferent significat**

. **Àfon** < α privativa + φωνή, ἦς, ἦ, so > **dit del fonema pronunciat sense vibracions de cordals vocals, sord; esp. dit de tot fonema que, eventualment o per causes evolutives regulars, no presenta cap mena d'efecte acústic**

. **Magnetòfon** < Μαγνήτις λίθος, magnet, imant + φωνή, ἦς, ἦ, so > **aparell d'enregistrament i de reproducció de sons per mitjà de la imantació permanent d'una cinta magnètica**

-GÀMIA, GAM –GAMIA, GAMO en castellà- < γάμος, ου, ό, matrimoni, unió

. **Poligàmia** < πολύς, πολλή, πολύ, molt + γάμος, ου, ό, matrimoni, unió > **estat o qualitat de polígam (polígam = que està casat o aparellat amb més d'una pertsona simultàniament)**

. **Criptògam** < κρυπτός, ή, όν, ocult, amagat + γάμος, ου, ό, matrimoni, unió > **dit de la planta inferior els òrgans sexuals de la qual són poc aparents i no fa flors ni llavors**

. **Heterògam** < ἕτερος, α, ον, l'altre de dues persones o coses + γάμος, ου, ό, matrimoni, unió > **dit de l'espècie que presenta heterogàmia (heterogàmia = reproducció sexual en què els gametes són diferents tant de forma com de dimensions)**

. **Exogàmia** < ἔξω, fora + γάμος, ου, ό, matrimoni, unió > **obligació de contreure matrimoni amb persones que no siguin del propi, grip, clan, etc.**

-GÈNIA –GENIA en castellà-, GENÈSIA –GENESIA en castellà-, GÈNESI – GÉNESIS en castellà-, GEN < γένος, ους, τό, origen, formació

. **Filogènesi** < φιλέω, estimar + γένεσις, εως, ή, gènesi, formació > **procés de diferenciació dels diferents grups d'organismes i les seves relacions evolutives.**

. **Histogènia** < ιστός, οὔ, ό, teixit + γεννάω, engendrar, generar, formar > **formació i desenvolupament dels teixits orgànics.**

. **Orogènesi** < ὄρος, ους, τό, muntanya + γένεσις, εως, ή, gènesi, formació > **procés de formació de les muntanyes.**

. **Partenogènesi** < παρθένος, ου ή, verge + γένεσις, εως, gènesi, formació > **desenvolupament d'un gàmeta femení sense participació d'un gàmeta masculí.**

. **Patogen** < πάθος, ους, τό, patiment, passió + γεννάω, engendrar, generar, formar > **que causa malaltia.**

-GON –GONO en castellà- < γωνία, ίας, ή, angle, cantó

. **Polígon** < πολύς, πολλή, πολύ, molt + γωνία, ίας, ή, angle, cantó > **de molt angles**

. **Octàgon** < ὀκτώ, vuit + γωνία, ίας, ή, angle, cantó > **polígon de vuit angles i vuit costats**

. **Isògon** < ἴσος, η, ον, igual + γωνία, ίας, ή, angle, cantó > **d'angles iguals, equiangular**

. **Trígon** < τρεῖς, τρῖα, tres + γωνία, ίας, ή, angle, cantó > **triangular, de tres angles**

-GRAFIA –GRAFÍA en castellà-, GRAF –GRAFO en castellà- < γραφή, ής, ή, escriptura, descripció

. **Cal·ligrafia** < καλός, ή, όν, bell, formós + γραφή, ής, ή, escriptura, descripció > **art d'escriure amb un bell caràcter de lletra.**

. **Cinematografia** < κίνημα, ατος, τό, moviment + γραφή, ής, ή, escriptura, descripció > **art de representar imatges en moviment.**

. **Coreografia** < χορός, οῦ, ό, cor de dansa + γραφή, ής, ή, escriptura, descripció > **art de compondre els moviments, les figures i els passos de danses o ballets d'acord amb la música.**

. **Cosmografia** < κόσμος, ου, ό, món, univers + γραφή, ής, ή, escriptura, descripció > **descripció general del món o de l'univers.**

- . **Fotografia** < φῶς, φωτός, τό, llum + γραφή, ἤς, ή, escriptura, descripció > **obtenció d'imatges mitjançant un dispositiu òptic que produeix una imatge real sobre una capa fotosensible.**
- . **Geografia** < γῆ, γῆς, ή, terra + γραφή, ἤς, ή, escriptura, descripció > **ciència que descriu i estudia la superfície de la Terra.**
- . **Hidrografia** < ὕδωρ, ατος, τό, aigua + γραφή, ἤς, ή, escriptura, descripció > **part de la geografia que tracta de la descripció dels mars i dels corrents d'aigua.**
- . **Historiografia** < ἱστορία, ίας, ή, investigació, història + γραφή, ἤς, ή, escriptura, descripció > **conjunt d'obres i d'estudis referents a la història.**
- . **Iconografia** < εἰκών, όνος, ή, imatge + γραφή, ἤς, ή, escriptura, descripció > **estudi descriptiu de monuments figurats, estàtues, pintures, medalles, etc.**
- . **Litografia** < λίθος, ου, ό, ή, pedra + γραφή, ἤς, ή, escriptura, descripció > **sistema d'impressió en què la imatge a imprimir és reproduïda sobre una pedra o una planxa metàl·lica prèviament preparada.**
- . **Orografia** < ὄρος, ους, τό, muntanya + γραφή, ἤς, ή, escriptura, descripció > **part de la geografia física que tracta de les muntanyes.**
- . **Ortografia** < ὀρθός, ή, όν, recte, correcte + γραφή, ἤς, ή, escriptura, descripció > **branca de la gramàtica normativa que estableix l'escriptura correcta dels mots i d'altres signes gràfics d'una llengua.**
- . **Paleografia** < παλαιός, ά, όν, antic + γραφή, ἤς, ή, escriptura, descripció > **ciència que estudia les inscripcions i els escrits antics i que determina la seva interpretació, origen, època, etc.**
- . **Taquigrafia** < ταχύς, εἶα, ύ, ràpid + γραφή, ἤς, ή, escriptura, descripció > **art d'escriure tan de pressa com es parla valent-se de signes especials i d'abreviatures.**
- . **Telegrafia** < τῆλε, lluny + γραφή, ἤς, ή, escriptura, descripció > **art de construir, instal·lar i manejar els telègrafs < telègraf: aparell per a transmetre missatges a llarga distància per mitjà de senyals convinguts.**

. **Tipografia** < τύπος, ου, ό, tipus, cop + γραφή, ῆς, ή, escriptura, descripció > **tècnica de dissenyar, compondre i imprimir en què s'utilitzen tipus mòbils.**

. **Topografia** < τόπος, ου, ό, lloc + γραφή, ῆς, ή, escriptura, descripció > **tècnica de determinar la configuració de la superfície d'un terreny i representar-lo gràficament.**

-GRAMA < γράμμα, ατος, τό, dibuix, pintura, incipció

. **Ideograma** < εἶδος, ους, τό, forma, idea + γράμμα, ατος, τό, dibuix, pintura, incipció > **signe gràfic que representa un concepte**

. **Electroencefalograma** < ἤλεκτρον, ου, τό, ambre + ἐγκέφαλος, ου, ό, encèfal + γράμμα, ατος, τό, dibuix, pintura, incipció > **enregistrament gràfic de les variacions elèctriques de les cel·lules cerebrals**

. **Fotograma** < φῶς, φωτός, τό, llum + γράμμα, ατος, τό, dibuix, pintura, incipció > **qualsevol de les imatges que componen una pel·lícula fotogràfica o cinematogràfica**

. **Diagrama** < διά, a través + γράμμα, ατος, τό, dibuix, pintura, incipció > **representació gràfica que mostra l'arranjament de les parts d'alguna cosa o les variacions de valor d'alguna cosa**

-LATRA, LATRIA –LATRÍA en castellà- < λατρεία, ίας, ή, servei, ritu, culte, adoració

. **Zoòlatra** < ζῷον, ου, τό, animal + λατρεία, ίας, ή, servei, ritu, culte, adoració > **adorador dels animals**

. **Iconolatria** < εἰκόμ, ονος, ή, icona, imatge + λατρεία, ίας, ή, servei, ritu, culte, adoració > **adoració de les imatges o icones**

-LOGIA –LOGÍA en castellà- < λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència

. **Axiologia** < ἀξία, ίας, ή, preu o valor d'una cosa + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **teoria dels valors.**

- . **Bacteriologia** < βακτηρία, ίας, ή, bastó + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **branca de la biologia que tracta dels bacteris.**
- . **Cosmologia** < κόσμος, ου, ό, món, univers + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **ciència que estudia la composició actual i la natura de l'univers pres com un tot.**
- . **Dendrologia** < δένδρον ου, τό, arbre + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **ciència que estudia els arbres.**
- . **Escatologia** < ἔσχατος, η, ον, darrer, últim + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **part de la teologia que tracta de les coses darreres o finals de l'home o del món, com la mort, la resurrecció, el judici final (o escatològic < σκώρ, σκατός, ό, excrement, brutícia > escatofília, complaença morbosa a contemplar o tocar excrements o a parlar-ne).**
- . **Etologia** < ἦθος, ους, τό, costum, caràcter + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **ciència dels costums.**
- . **Farmacologia** < φάρμακον, ου, τό, remei, medicació + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **ciència que estudia els efectes dels fàrmacs sobre els éssers vius.**
- . **Genealogia** < γένος, ους, τό, llinatge, estirp + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **sèrie de progenitors o ascendents d'un individu, d'una família.**
- . **Histologia** < ιστός, οῦ, ό, teixit + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **branca de la biologia que estudia la composició i l'estructura microscòpica dels teixits orgànics.**
- . **Ictiologia** < ἰχθύς, ύος, ό, peix + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **part de la zoologia que tracta dels peixos.**
- . **Microbiologia** < μικρός, ά, όν, petit + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **branca de la biologia que estudia els microorganismes.**
- . **Necrologia** < νεκρός, ά, όν, mort + λόγος, ου, ό, paraula, estudi, tractat, ciència > **notícia d'un personatge, d'una persona notable, morta de poc.**

. **Ornitologia** < ὄρνις, ιθος, ὄ, ocell + λόγος, ου, ὄ, paraula, estudi, tractat, ciència > **branca de la zoologia que tracta dels ocells.**

. **Paleontologia** < παλαιός, ἄ, ὄν, antic + λόγος, ου, ὄ, paraula, estudi, tractat, ciència > **ciència que estudia els animals i els vegetals d'èpoques geològiques anteriors a l'actual basant-se en l'estudi dels fòssils.**

. **Semiologia** < σῆμα, ατος, τό, senyal + λόγος, ου, ὄ, paraula, estudi, tractat, ciència > **ciència que estudia el funcionament dels signes en el si de la vida social.**

. **Teleologia** < τέλος, ους, τό, fi, objectiu + λόγος, ου, ὄ, paraula, estudi, tractat, ciència > **finalitat; finalisme; doctrina de la finalitat, de les causes finals.**

. **Tocologia** < τόκος, ου, ὄ, part + λόγος, ου, ὄ, paraula, estudi, tractat, ciència > **obstetrícia, ciència de tot el relacionat amb el part.**

-MÀNCIA –MANCIA en castellà- < μαντεία, ίας, ή, endevinació

. **Piromància** < πῦρ, πυρός, τό, foc + μαντεία, ίας, ή, endevinació > **endevinació per la inspecció del foc**

. **Hidromància** < ὕδωρ, ὕδατος, τό, aigua + μαντεία, ίας, ή, endevinació > **endevinació per la inspecció de l'aigua**

. **Quiromància** < χεῖρ, χειρός, ή, mà + μαντεία, ίας, ή, endevinació > **endevinació per la inspecció de la mà**

-MANIA –en castellà MANÍA- < μανία, ας, ή, follia, furor

. **Megalomania** < μέγας, μεγάλη, μέγα, gran + μανία, ίας, ή, follia, furor > **mania de grandeses, de fer grans coses.**

. **Mitomania** < μῦθος, ου, ὄ, mite + μανία, ίας, ή, follia, furor > **impuls obsessiu a inventar mites, històries fantàstiques, etc.**

. **Nosomania** < νόσος, ου, ὄ, malaltia + μανία, ίας, ή, follia, furor > **impuls obsessiu a creure's malalt.**

. **Oligomania** < ὀλίγος, η, ον, ποσ + μανία, ίας, ή, follia, furor > **mania relativa a un nombre curt d'idees.**

. **Toxicomania** < τοξικόν, οῦ, τό, verí, metzina + μανία, ίας, ή, follia, furor > **drogoaddicció.**

-METRE –METRO en castellà-, METRIA –METRÍA en castellà- < μέτρον, ου, τό, metre, mesura

. **Fotometria** < φῶς, φωτός, τό, llum + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **part de l'òptica que tracta del mesurament de la intensitat de la llum.**

. **Geometria** < γῆ, γῆς, ή, terra + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **part de les matemàtiques que tracta de les propietats, les relacions i el mesurament de l'extensió dels elements de l'espai.**

. **Hidrometria** < ὕδωρ, ατος, τό, aigua + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **part de la hidràulica que mesura la velocitat, el cabal, el nivell, etc., d'un líquid en moviment.**

. **Higròmetre** < ὑγρός, ά, όν, humit + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **aparell per a mesurar la humitat relativa de l'atmosfera.**

. **Paràmetre** < παρά, vora + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **dada que es posa al costat, a la vora, com a referència i que es jutja necessària per analitzar o valorar una situació.**

. **Taxímetre** < τάξις, εως, ή, ordre, disposició + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **comptador especial que indica la suma que ha de pagar el passatger d'un taxi segons la distància, durada del trajecte recorregut i la tarifa aplicable.**

. **Termòmetre** < θερμός, ή, όν, calent + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **aparell per a mesurar temperatures, principalment per mitjà de la dilatació d'un líquid o un gas continguts en un dipòsit: de mercuri, de gas, d'alcohol, elèctric.**

. **Uranometria** < οὐρανός, οῦ, ό, cel + μέτρον, ου, τό, metre, mesura > **mesurament de les distàncies celestes.**

-MORF –MORFO en castellà- < μορφή, ἦς, ἡ, forma

. **Polimorf** < πολύς, πολλή, πολύ, molt + μορφή, ἦς, ἡ, forma > **que ocorre en diferents formes**

. **Dimorf** < δίς, dues vegades + μορφή, ἦς, ἡ, forma > **que ocorre sota dues formes distintes**

. **Cigomorf** < ζυγός, οὐ, ὄ, jou + μορφή, ἦς, ἡ, forma > **en biologia es diu dels cossos organitzats semblants units entre si**

-NOMIA –NOMÍA en castellà- < νόμος, ου, ὄ, llei, norma, regla

. **Economia** < οἶκος, ου, ὄ, casa + νόμος, ου, ὄ, llei, norma, regla > **administració ordenada dels bens d'una comunitat, d'un estat, etc.**

. **Ergonomia** < ἔργον, ου, τό, obra, treball + νόμος, ου, ὄ, llei, norma, regla > **ciència que tracta de l'adaptació del treball a les condicions físiques i psíquiques humanes, a fi que el binomi persona-màquina assoleixi la més gran eficàcia possible.**

. **Fisonomia** < φύσις, εως, ἡ, natura + νόμος, ου, ὄ, llei, norma, regla > **conjunt de les faccions d'una persona.**

. **Gastronomia** < γαστήρ, στρός, ἡ, estómac + νόμος, ου, ὄ, llei, norma, regla > **coneixement de tot el que té a veure amb la cuina, l'elaboració i composició dels plats, l'art de degustar i apreciar els menjars i les begudes.**

. **Taxonomia** < τάξις, εως, ἡ, ordre, disposició + νόμος, ου, ὄ, llei, norma, regla > **part de la història natural que tracta de la classificació dels animals i de les plantes.**

-OIDE –també en castellà- < εἶδος, ους, τό, visió, aspecte > “semblant a”

. **Helicoide** < ἕλιξ, ικός, ἡ, volta, espiral + εἶδος, ους, τό, visió, aspecte > **en forma d'hèlice**

. **Antropoide** < ἄνθρωπος, ου, ὄ, home + εἶδος, ους, τό, visió, aspecte > **semblant a l'home**

. **Esferoide** < σφαῖρα, ας, ή, esfera, pilota + εἶδος, ους, τό, visió, aspecte > **en forma d'esfera**

. **Trapezoide** < τραπέζα, ης, ή, taula + εἶδος, ους, τό, visió, aspecte > **en forma de trapeci, quadrilàter que no té cap dels costats paral·lel a un altre**

-**ORAMA** –també en castellà- < ὄραμα, ατος, τό, visió, espectacle < ὀράω, veure

. **Georama** < γῆ, γῆς, ή, terra + ὄραμα, ατος, τό, visió, espectacle > **esfera gran i buida que porta pintada en la seva superfície interior la superfície de la Terra, la qual pot així ésser examinada totalment de dins estant**

. **Neorama** < νεώς, ώ, ό, temple + ὄραμα, ατος, τό, visió, espectacle > **panorama de l'interior d'un edifici vist de dins**

. **Panorama** < πᾶς, πᾶσα, πᾶν, tot + ὄραμα, ατος, τό, visió, espectacle > **vista d'un horitzó molt dilatat**

-**PATIA** –**PATÍA** en castellà-, **PATA** < πάθος, ους, τό, dolor, passió, torbació

. **Ludòpata** < ludus, i, joc (llatí) + πάθος, ους, τό, dolor, passió, torbació > **persona afectada de ludopatia (ludopatia = afecció desordenada als jocs, esp. a aquells en què s'hi arriusquen diners)**

. **Osteopatia** < ὀστέον, ου, τό, os + πάθος, ους, τό, dolor, passió, torbació > **malaltia òssia**

. **Al·lòpata** < ἄλλος, η, ο, altre + πάθος, ους, τό, dolor, passió, torbació > **metge que professa l'al·lopatia (al·lopatia = sistema d'antídots que aplica a la malaltia remeis contraris a les causes que la van generar: allò contrari a l'homeopatia)**

-**PODE** –**PODO** en castellà- < πούς, ποδός, ό, peu

. **Miriàpodes** < μυρίος, ία, ίον, deu mil + πούς, ποδός, ό, peu > **grup heterogeni d'artròpodes mandibulats terrestres, amb el cos dividit en cap i tronc, el**

primer amb dues antenes i el segon constituït per un elevat nombre de segments, cadascun amb un parell, o més, de potes.

. Àpode < α privativa + πούς, ποδός, ό, peu > **mancat de peus.**

. Decàpode < δέκα, deu + πούς, ποδός, ό, peu > **que té deu peus com ara els crustacis malacostracis.**

. Sauròpodes < σαῦρος, ου, ό, llangardaix, rèptil + πούς, ποδός, ό, peu > **subordre de rèptils fòssils dinosaures que comprenia animals quadrúpedes i herbívors, els més grans de la Terra, de coll i cua llargs, entre els quals hi havia el diplodocus**

-POLIS, POLI < πόλις, εως, ή, ciutat

. Necròpolis < νεκρός, ά, όν, mort + πόλις, εως, ή, ciutat > **cementiri d'època prehistòrica, antiga o medieval.**

. Megalòpolis < μέγας, μεγάλη, μέγα, gran + πόλις, εως, ή, ciutat > **conjunt de metròpolis que formen una enorme aglomeració urbana.**

-RRÀGIA –RRAGIA en castellà- < ραγή, ής, ή, esquerra, fissura < ρήγνυμι, trencar, partir, rompre, rebentar

. Broncorràgia < βρόγχος, ου, ό, bronqui + ραγή, ής, ή, esquerra, fissura < ρήγνυμι, trencar, partir, rompre, rebentar > **hemorràgia dels bronquis**

. Otorràgia < οὔς, ώτός, τό, orella + ραγή, ής, ή, esquerra, fissura < ρήγνυμι, trencar, partir, rompre, rebentar > **hemorràgia de l'orella**

. Metrorràgia < μήτρα, ης, ή, matriu + ραγή, ής, ή, esquerra, fissura < ρήγνυμι, trencar, partir, rompre, rebentar > **hemorràgia en la dona fora del període menstrual**

-RREA < ροία, ίας, ή, flux, corrent < ρέω, fluir, córrer

. Menorrea < μήν, μηνός, ό, mes + ροία, ίας, ή, flux, corrent > **flux menstrual**

. **Rinorrea** < ῥίς, ῥινός, ῥή, nas + ῥοία, ἴας, ῥή, flux, corrent > **evacuació de mucositats pel nas**

. **Gastrorrea** < γαστήρ, στρός, ῥή, estòmac + ῥοία, ἴας, ῥή, flux, corrent > **vòmit de l'estòmac**

. **Dacriorrea** < δάκρυον, ου, τό, llàgrima + ῥοία, ἴας, ῥή, flux, corrent > **flux lacrimal excessiu**

-SCÒPIA –SCOPIA en castellà-, SCOPI –SCOPIO en castellà-, SCOP < σκοπέω, veure, observar, examinar

. **Dactiloscòpia** < δάκτυλος, ου, ό, dit + σκοπέω, veure, observar, examinar > **tècnica per a la identificació mitjançant la comparació de les impressions digitals.**

. **Electroscòpia** < ἤλεκτρον, ου, τό, electricitat (ambre, amb el frec del qual es genera electricitat) + σκοπέω, veure, observar, examinar > **mesura del grau d'ionització d'un gas mitjançant un electroscopi** (electroscopi: aparell per a constatar la presència d'electricitat i determinar-ne el signe).

. **Estetoscopi** < στῆθος, ους, τό, pit + σκοπέω, veure, observar, examinar > **aparell per a auscultar els sons que es produeixen en la part del cos on hom l'aplica, normalment el pit.**

. **Hidroscòpia** < ὕδωρ, ατος, τό, aigua + σκοπέω, veure, observar, examinar > **art de descobrir l'existència d'aigües ocultes.**

. **Horòscop** < ὥρα, ας, ῥή, hora, període de temps + σκοπέω, veure, observar, examinar > **observació que els astròlegs feien de la situació de certs planetes, constel·lacions, etc., a l'hora del naixement d'una persona, per la qual pretenien endevinar el seu destí.**

. **Litoscopi** < λίθος, ου, ό, ῥή, pedra + σκοπέω, veure, observar, examinar > **aparell per a examinar els càlculs de la bufeta.**

. **Microscopi** < μικρός, ά, όν, petit + σκοπέω, veure, observar, examinar > **aparell consistent en una lent o sistema de lents, que dona imatges amplificades dels objectes petits.**

. **Necroscòpia** < νεκρός, ά, όν, mort + σκοπέω, veure, observar, examinar > **necròpsia: examen d'un cadàver, autòpsia.**

. **Telescopi** < τήλε, lluny + σκοπέω, veure, observar, examinar > **aparell per a observar objectes llunyans, esp. els cossos celestes.**

-**TAFI –TAFIO en castellà-** < τάφος, όυ, ό, tomba, sepultura < θάπτω, enterrar, inhumar

. **Cenotafi** < κενός, ή, όν, buit + τάφος, όυ, ό, tomba, sepultura > **monument sepulcral erigit a la memòria d'un personatge il·lustre, però que no conté les seves despulles**

- **TERÀPIA –en castellà TERAPIA-** < θεραπεία, ίας, ή, cura, tractament < θεραπεύω, tenir cura de, tractar, atendre

. **hidroteràpia** < ύδωρ, ατος, τό, aigua + θεραπεία, ίας, ή, cura, tractament > **tractament de certes malalties per l'aplicació de l'aigua sobre el cos**

. **litoteràpia** < λίθος, ου, ό, ή, pedra + θεραπεία, ίας, ή, cura, tractament > **ús de les pedres i els cristalls per a reequilibrar i reharmonitzar l'organisme**

. **magnetoteràpia** < μαγνήτις, ιδος, imant + θεραπεία, ίας, ή, cura, tractament > **ús dels camps magnètics estàtics o alterns sobre el cos humà**

. **musicoteràpia** < μουσικός, ή, όν, de les muses, musical + θεραπεία, ίας, ή, cura, tractament > **ús de la música com a tractament per a certes neurosis**

-**TÈCNIA –TECNIA en castellà-** < τέχνη, ης, ή, art, tècnica

. **Mnemotècnia** < μνήμη, ης, ή, memòria + τέχνη, ης, ή, art, tècnica > **tècnica per a desenvolupar la memòria.**

. **Pirotècnia** < πῦρ, πυρός, τό, foc + τέχνη, ης, ή, art, tècnica > **tècnica de preparar explosius.**

. **Aerotècnia** < ἀήρ, ἀέρος, ή, aire + τέχνη, ης, ή, art, tècnica > **tècnica de l'estudi, el disseny i la construcció d'aeronaus i altres aparells que es desplacen per l'aire**

. **Zootècnia** < ζῷον, ου, τό, animal, ésser viu + τέχνη, ης, ή, art, tècnica > **tècnica de la cria, la multiplicació i la millora dels animals domèstics**

-ΤÍPIA –TIPIA en castellà-, TIP –TIPO en castellà- < τύπος, ου, ό, figura, model

. **Prototip** < πρῶτος, η, ον, primer + τύπος, ου, ό, figura, model > **model primitiu, arquetip.**

. **Quirotípia** < χεῖρ, χειρός, ή, mà + τύπος, ου, ό, figura, model > **art d'imprimi a mà**

. **Al·lotípia** < ἄλλος, η, ο, un altre, distint + τύπος, ου, ό, figura, model > **propietat de les proteïnes determinada genèticament, per la qual aquestes poden presentar, en una mateixa espècie, formes antigènicaament distintes**

-TOMIA –TOMÍA en castellà- < τομή, ης, ή, tall

. **Histotomia** < ιστός, οῦ, ό, teixit + τομή, ης, ή, tall > **dissecció dels teixits orgànics.**

. **Litotomia** < λίθος, ου, ό, ή, pedra + τομή, ης, ή, tall > **extracció d'un càlcul per mitjà d'una incisió d'un conducte o d'un òrgan, esp. la bufeta urinària.**

. **Nefrectomia** < νεφρός, οῦ, ό, ronyó + τομή, ης, ή, tall > **extirpació del ronyó.**

. **Pielotomia** < πύελος, ου, ή, pelvis renal + τομή, ης, ή, tall > **inflamació de la còrnia i la conjuntiva, transmissible.**

Bibliografia

- . Bruguera i Talleda, J. (1996, rpr. 2006). *Diccionari Etimològic*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- . Capellà, M. (1998). *Arrels clàssiques del lèxic científic, tècnic i humanístic*. Barcelona: Teide.
- . Coromines, J. (1981). *Diccionari Etimològic i Complementari de la Llengua Catalana*. Barcelona: Curial Edicions Catalanes. Caixa de Pensions La Caixa.
- . Coromines, J. (1954). *Diccionario Crítico Etimológico*. Madrid: Gredos.
- . Chantraine, P. (1970). *Dictionnaire Etymologique de la Langue Grecque. Histoire Des Mots*. Paris: Éditions Klincksieck.
- . Eseverri Hualde, C. (1979). *Diccionario Etimológico de helenismos Españoles*. Burgos: Ediciones Aldecoa.
- . Estébanez García, F. (1998). *Étimos griegos*. Barcelona, València: Ediciones Octaedro, Nau llibres.
- . Institut d'Estudis Catalans (IEC) (1995). *Diccionari de la Llengua Catalana*. Barcelona, Palma, València: Editorial Moll; Enciclopèdia Catalana; Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- . Mateos Muñoz, A. (1949, 18ed.: 1988). *Etimologías Griegas del Español*. México. Editorial Esfinge.
- . Mateos Muñoz, A. (1968, 13ed.: 1977). *Etimologías Grecolatinas del Español*. México. Editorial Esfinge.
- . Meyer, T. & Steinthal, H. (1993). *Vocabulario fundamental y constructivo del griego*. México: Universidad Nacional Autónoma de México.
- . Navas, M. & Castells, R. (1997). *Diccionari de neologismes*. Barcelona: Edicions 62.
- . Quintana Cabanas, José M^a. *Raíces griegas del léxico castellano, científico y médico*. Madrid: Dykinson, 1987.
- . Robinson, T. A. (1990). *Mastering Greek Vocabulary*. Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers, INC.
- . Vives, V. (1993). *Diccionari Terminològic Català*. Barcelona: Vicenç Vives.
- . Vives, V. (1997). *Diccionario Terminológico*. Barcelona: Vicenç Vives.
- . Wharton, E. R. (1974). *Etymological Lexicon of Classical Greek. Etyma Graeca*. Chicago: Ares Publishers INC.

.....

<https://quizlet.com/24252492/pseudodesinencias-griegas-como-sufijo-flash-cards/>

<https://quizlet.com/21083076/pseudodesinencias-y-sufijos-griegos-comunes-flash-cards/>